

KOMENTARI BNV

**NA IZVJEŠTAJ 3-4/2016 O SPROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA PP 23 ZA
OSTVARIVANJE PRAVA NACIONALNIH MANJINA**

NOVI PAZAR, MART 2017.

OPŠTI ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Kvartalni izvještaj 3-4 potvrđuje da se Akcioni plan o ostvarivanju prava nacionalnih manjina za PP 23 ne bavi rješavanjem suštinskih problema Bošnjaka i drugih i drugih nacionalnih manjina u Republici Srbiji. Njegov glavni nedostatak je su što nema kvalitativnih indikatora i analize na osnovu kojih se može pratiti stepen ostvarivanja nacionalnih manjina za oblasti: obrazovanja, kulture i informisanja, službene upotrebe manjinskih jezika i pisama. U izvještaju o realizovanim aktivnostima u okviru poglavlja za unapređenja statusnog položaja, zabrane diskriminacije, slobode vjeroispovijesti, demokratsku participaciju, odgovarajuću zastupljenost u javnom sektoru i javni poduzećima, statusu nacionalnih savjeta, ekonomskog položaja nacionalnih manjina, te međunarodne saradnje, uglavnom su nabrojane aktivnosti koje su realizovane u okviru ranije definiranih programa i projekta, što onemogućava praćenje stepena ostvarenosti zacrtanih ciljeva.

Izvještaju nedostaju mjerljivi indikatori o realizaciji aktivnosti na govornim područjima gdje tradicionalno žive nacionalne manjine, naprimjer, nema nikakvih podataka o realizaciji aktivnosti na teritoriji govornog područja bosanskog jezika, na području Sandžaka gdje tradicionalno žive Bošnjaci.

Izvještaju nedostaje analize i praćenje socio-ekonomskog položaja nacionalnih manjina i statistički podaci.

Bošnjačko nacionalno vijeće predlaže:

1. Reviziju Akcionog plana sa ciljem unapređenja socio-ekonomskog položaja nacionalnih manjina.
2. Unapređenje praćenja i provođenja Akcionog plana vođenjem manjinske statistike na teritorijalnim jedinicama i teritorijalnim oblastima u kojima tradicionalno žive nacionalne manjine, uraditi socio-ekonomsku analizu i strategiju održivoga razvoja tih područja pomoću UNDP indikatora ljudskog razvoja, na primjer strategiju održivoga razvoja Sandžaka gdje tradicionalno žive Bošnjaci.
3. Neophodno je izvršiti reviziju Akcionog plana kojim treba definisati što više mjerljivih i kvalitativnih indikatora kako bi se osigurali mehanizmi za mjerenje uticaja planiranih aktivnosti i stepen dostizanja zacrtanih ciljeva.
4. Definirati eliminisanje postojećih administrativnih prepreka za ostvarivanje prava na službenu upotrebu bosanskog jezika u Sandžaku;
5. Definirati ključnu ulogu nacionalnim vijećima nacionalnih manjina u implementaciji AP;
6. Odrediti poseban stručni tim za redovno praćenje Akcionog plana;
7. Organizovati edukaciju nacionalnih vijeća nacionalnih manjina za praćenje i izvještavanje o implementaciji Akcionog plana;
8. Izraditi strategiju komunikacije o AP i promociju prava nacionalnih manjina;
9. Definirati efikasne mehanizme ostvarivanje prava na informisanje i za rješavanje slučajeva diskriminacije Bošnjaka u obrazovanju na bosanskom, po preporukama Zaštitnika građana i Povjerenika za ravnopravnost iz 2014;

I LIČNI I STATUSNI POLOŽAJ

АКТИВНОСТ: 1.1. *Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина ради уређења права на упис податка о националној припадности припадника националних мањина у јавне исправе, службене евиденције и збирке личних података, у складу са уставним принципом слободног изражавања националне припадности.*

РОК: за усвајање: II квартал 2016. године

за примену: континуирано, почев од ступања на снагу

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе
- Народна скупштина
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: Акционим планом, активност није realно постављена у погледу рока за спровођење с обзиром да је у вријеме усвајања АР од стране Владе Србије (3. марта 2016. године) било потпуно извјесно да се исти рок неће моћи испунити.

STATUS: Активност није реализована.

АКТИВНОСТ: 1.4 *Унапређење Посебног бирачког списка (ПБС) националне мањине у смислу надоградње и унапређења постојеће апликације за ПБС, а у циљу што прецизнијег ажурирања података уз обезбеђење поверљивости истих.*

РОК: IV квартал 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе

КОМЕНТАР: Активност није реализована у оквиру овог Акционог плана. У Извјештају стоји да је стање непромијенено.

STATUS : Активност није реализована.

II ZABRANA DISKRIMINACIJE

АКТИВНОСТ: 2.1. *Брзо и детаљно одговарање на налазе и препоруке Заштитника грађана, Покрајинског омбудсмана и Повереника за заштиту равноправности у свим случајевима који утичу на права припадника националних мањина и обезбеђење адекватне подршке тим институцијама како би се осигурала ефикасна обрада достављених притужби, и како би оне биле доступне припадницима националних мањина.*

- веза са АП ПГ 23 активност 3.2.1.6. (Заштитник грађана)

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Контролисани орган
- Заштитник грађана
- Покрајински обудсман
- Повереник за заштиту равноправности

KOMENTAR: Ne navode se pokazatelji o provođenju aktivnosti koji stoje u Akcionom planu, odnosno broj preporuka Zaštitnika građana koje su upućene organima javne vlasti, te broj preporuka koje su organi javne vlasti u potpunosti primijenili. Ne navodi se ni broj pokrenutih postupaka pred drugim državnim organima.

Na primjer, do sada nije ništa poduzeto u sljedećim slučajevima diskriminacije Bošnjaka i to:

U oblasti obrazovanja

1. **U školama u Srbiji je zagarantovano učenje isključivo srpskog maternjeg jezika.** Roditelji pripadnici većinskoga srpskog naroda, prilikom anketiranja o izbornom predmetu, mogu da koriste mogućnost da njihova djeca uče strani jezik, informatiku ili neki drugi predmet, dok Bošnjaci i druge manjine opredjeljenjem za učenje svog maternjeg jezika gube to pravo na izborni predmet, tako da to pravo mogu da uživaju samo pripadnici većinskoga srpskog naroda.
2. **Diskriminacija roditelja i djece prilikom izbora nastave na bosanskom jeziku prisutna je u velikom broju škola u Sandžaku.** Roditelji su također podvrgnuti pritisku od strane određenog broja direktora škola sa ciljem da se ne izjašnjavaju da njihova djeca odnosno učenici pohađaju nastavu na bosanskom jeziku. Diskriminaciju je utvrdio i nezavisni državni organ, Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti i to u svojim mišljenjima, koja do danas nisu sprovedena, odnosno utvrđena diskriminacija nije otklonjena.

Nisu ispoštovana sljedeća mišljenja Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti koja nisu sprovedena tako da se u sljedećim školama još uvijek ne pohađa nastava na bosanskom jeziku:

- 1) Mišljenje od 18.08.2014. godine vezano za diskriminaciju od strane Ministarstva prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja;
- 2) Mišljenje od 18.08.2014. godine vezano za diskriminaciju u OŠ „Svetozar Marković“ u Prijepolju;
- 3) Mišljenje od 18.08.2014. godine vezano za diskriminaciju u OŠ „Dušan Tomašević-Ćirko“ u Prijepolju;
- 4) Mišljenje od 27.07.2014. godine vezano za diskriminaciju u OŠ „Mihailo Baković“ u Prijepolju;
- 5) Mišljenje od 27.07.2014. godine vezano za diskriminaciju u OŠ „Vladimir Perić - Valter“ u Prijepolju;
- 6) Mišljenje od 27.07..2014. godine vezano za diskriminaciju u OŠ „Milosav Stiković“ u Prijepolju;
- 7) Mišljenje od 27.07.2014. godine vezano za diskriminaciju u PU „Miša Cvijović“ u Prijepolju.
- 8) Mišljenje od 27.07.2014. godine vezano za diskriminaciju u OŠ „Sveti Sava“, Bostani u Prijepolju;
- 9) Mišljenje od 25.06.2014. godine vezano za diskriminaciju u Gimnaziji u Novom Pazaru.

Pitanje diskriminacije roditelja i djece koji su se izjasnili za nastavu na bosanskom jeziku koje je konstatovano od strane Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti ostalo je neriješeno.

Navođenje podataka o provedenom istraživanju o primjeni propisa o poznavanju jezika nacionalne manjine u pokrajinskim organima uprave nema apsolutno nikakve veze sa formuliranom aktivnošću.

Podaci o posjetama Pokrajinskog zaštitnika građana određenom broju naseljenih mjesta u Vojvodini nisu relevantni za ovu aktivnost i zapravo bi se mogli vezati za aktivnost 2.2. Nacionalna vijeća nisu partner.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje.

PRIJEDLOG: Neophodno je da ministar prosvjete propiše novo uputstvo za anketiranje roditelja pripadnika nacionalnih manjina kojim će se omogućiti da njihova djeca imaju dva izborna predmeta od kojih je jedan njihov maternji jezik. Ispoštovati Zaključak Vlade Republike Srbije iz 2013. godine kojim se omogućuje nastava na bosanskom u Priboju i Novoj Varoši.

АКТИВНОСТ: 2.2. Подизање свести међу широм јавности, припадницима националних мањина и функционерима и запосленима у органима јавне власти на свим нивоима о постојању националних мањина у земљи, њиховим правима као и правима на афирмативне мере где су оне неопходне.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Канцеларија за људска и мањинска права
- Министарство надлежно за послове државне управе
- Служба за управљање кадровима
- Јавни медијски сервиси
- Национални савети националних мањина
- Јавни медијски сервиси
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: Aktivnosti 1-2 se uglavnom odnose na teritoriju AP Vojvodine a 3-4 ima jednu Aktivnost koju je provela Kancelarija za ljudska i manjinska prava koja je sama po sebi nedovoljna za promoviranje nacionalnih manjina, njihovih prava i jačanja svijesti uključujući i potrebe za pozitivnim mjerama o pravima nacionalnih manjina.

Nema kvalitativnih indikatora o uticaju provedenih aktivnosti na promjenu svijesti kod građana. Nema nikakvih podataka o pokrivenosti aktivnosti u štampanim i elektronskim medijima. Nema podataka o broju i rasporedu seminara, obuka, broju učesnika ni teritorijalne zastupljenosti, učešća nacionalnih vijeća nacionalnih manjina i sl.

Uglavnom se informacije odnose na Vojvodinu. Nacionalna vijeća nisu adekvatno uključena u ovu aktivnost.

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 2.3. Сузбијање говора мржње у медијима и на социјалним мрежама.
- веза са мером 3.2.3. Акционог плана за антидискриминацију

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Регулаторно тело за електронске медије
- Удружење новинара
- Савет за штампу.

КОМЕНТАР: Ne navode nikakvi pokazatelji realizacije ove aktivnost. Navode samo tvrdnje jednog od nosioca aktivnosti (Regulatornog tijela za elektronske medije) formalne prirode, bez pružanja i jednog argumenta da to tijelo sprovodi spomenutu aktivnost. Drugi nosioci aktivnosti se ne pominju da su sproveli bilo kakve aktivnosti.

Brojni su primjeri govora mržnje i direktnih prijetnji i uvreda upućenih Bošnjacima na sportskim manifestacijama a da državni organi ne reaguju:

Na fudbalskom stadionu u Novom Pazaru, u dva navrata, 22. marta i 28. augusta 2016. godine tzv. „navijači FK Crvena zvezda“ upućivali su šovinističke i rasističke izlive mržnje i neprijateljstva, kao i prijetnje sljedeće sadržine „Oj Pazaru novi Vukovaru, oj Sjenice nova Srebrenice“, „Ubij, zakolji, da Pazarac ne postoji“ tokom trajanja obje utakmice.

U oba slučaja specijalne policijske snage omogućile su tzv zvaničnim. „navijačima FK Crvena Zvezda“ da na Stadion u Novom Pazaru unesu oružje i razne rekvizite i transparente koji asociraju na genocid počinjen nad Bošnjacima i koji vrijeđaju Bošnjake po nacionalnoj i vjerskoj osnovi stiče se utisaka da se policijske snage prilikom odigravanja navedenih utakmice podržavale i štatile ovakve izlive mržnje i samo demonstrirale silu vršeci blokadu Novog Pazara, ograničavajući slobodu kretanje stvarajući privid vanrednog stanja.

Nacionalni savjeti nacionalnih manjina nisu partner.

STATUS: Aktivnost nije sprovedena

АКТИВНОСТ: 2.5. Спровођење обука усмерених ка јачању свести свих релевантних актера кривичноправног система о значају процесуирања злочина из мржње.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.10.1.3.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за унутрашње послове
- Републичко јавно тужилаштво
- Правосудна академија
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: Nema ni kvalitativnih podataka o broju učesnika, broju časova učešću nacionalnih savjeta nacionalnih manjina itd.

U izvještaju stoji da se aktivnost uspješno sprovodi.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 2.6. Јачање свести грађана о узроцима и последицама злочина из мржње и нултој толеранцији према таквим делима.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.10.1.4.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Канцеларија за људска и мањинска права
- Министарство надлежно за унутрашње послове
- Републичко јавно тужилаштво
- Јавни медијски сервис
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: Navedeni su i seminari za koji nisu relevantni za ovaj Akcioni Plan. Nema kvalitativnih podataka o broju učesnika, broju časova učešću nacionalnih savjeta nacionalnih manjina itd.

Nacionalna vijeća nacionalnih manjina nisu aktivni učesnici

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

III OBLAST KULTURE I MEDIJA

АКТИВНОСТ: 3.1. Обезбеђивање примене чл. 6. и 9. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина и члана 11. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима кроз идентификовање адекватног модела међу различитим модалитетима, попут:

- унапређивање пројектног суфинансирања посебно у вези са улогом националних савета националних мањина.

- програмско финансирање медија чији су оснивачи/издавачи национални савети националних мањина

- изузимање медија у власништву националних савета националних мањина из процеса приватизације.

- повећање количине садржаја на језицима националних мањина на јавним радио телевизијским сервисима (РТС/РТВ) кроз проглашавање емитовања таквог садржаја испуњавањем јавног интереса.

- повезивање приватизације медија са условним лиценцирањем од стране РЕМ-а са обавезом емитовања одређене количине програма на језицима националних мањина.

Истовремено анализирати утицај ефеката приватизације и дигитализације на медије које емитују садржаје на језицима националних мањина, а у консултацији са националним мањинама, у циљу осигуравања финансијске одрживости медија на језицима националних мањина, кроз инклузиван процес са представницима националних мањина, како би се обезбедило очување постојећег нивоа остварености права на информисање на језицима националних мањина.

РОК: I - II квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове информисања
- Министарство надлежно за послове државне управе
- Регулаторно тело за електронске медије
- Национални савети националних мањина
- Јавни медијски сервиси

КОМЕНТАР : Dio aktivnosti u vezi sa organizacijom TAIEX radionice na temu „Pravo na informisanje osoba koje pripadaju manjinama“ pomjeren za 2017. godinu. Kod programa na manjinskim jezicima navodi se samo RTV Vojvodina i manjine koje žive na području Vojvodine. U vezi sa povećanjem količine sadržaja na jezicima nacionalnih manjina na javnim radio-televizijskim servisima (RTS/RTV) kroz emitovanje takvog sadržaja ispunjavanjem javnog interesa, navodi se da trenutno stanje nije zadovoljavajuće kada je u pitanju makedonska nacionalna manjina.

Nezadovoljavajuće je i dalje stanje kada je u pitanju Bošnjaci. Nema nikakvih podataka o informisanju na bosanskom jeziku.

U Izveštaju stoji da je aktivnost djelimično realizovana.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 3.2. Обезбеђивање одрживости медија укључујући и продукцију медијских садржаја, чији су оснивачи посредно национални савети националних мањина у прелазном периоду до почетка примене новог Закона о националним саветима националних мањина.

РОК: Од I квартала 2016. године до почетка примене новог Закона о националним саветима националних мањина

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Влада

КОМЕНТАР: Nema podataka o bilo kakvim aktivnostima na realizaciji aktivnosti.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje.

АКТИВНОСТ: 3.4 Обезбедити довољно и стабилно финансирање којим се гарантује одрживост медија на језицима националних мањина кроз:

- унапређивање подзаконске регулативе у вези са пројектним суфинансирањем посебно у вези са улогом националних савета националних мањина, којима се обезбеђује стабилно и континуирано финансирање производње медијских садржаја који су од значаја за припаднике националних мањина,

- програмско финансирање медијских садржаја чији су оснивачи/издавачи национални савети националних мањина

- наставак буџетске подршке за медије у власништву националних савета националних мањина;

- изузимање медија у власништву националних савета од приватизације у складу са Законом о јавном информисању и медијима;

- расписивање конкурса за суфинансирање медијских садржаја на језицима националних мањина уз пуно уважавање мишљења националних савета о начину расподеле средстава;

- обезбеђивање кофинансирања медија на језицима националних мањина;

- обезбеђивање учешћа савета националних мањина у раду савета регулаторног тела за електронске медије засновано на јасним критеријумима за избор.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.4.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове информисања
- Канцеларија за људска и мањинска права
- Министарство надлежно за послове државне управе
- Покрајински секретаријат надлежан за информисање
- Јединице локалне самоуправе
- Регулаторно тело за електронске медије

КОМЕНТАР: Nije obezbijeđeno ravnopravno i stabilno finansiranje kojim se garantuje održivost medija na bosanskom jeziku.

1. Iz pokrajinskog budžeta izdvaja se 8 puta više sredstava za informisanje na manjinskim jezicima u odnosu na republički budžet.

2. U Vojvodini se finansiranje vrši putem subvencija javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama, a u Srbiji putem projekata.

U Izvještaju stoji da se ova aktivnosti uspješno realizuje

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 3.5. Подизање свести јавности о правима националних мањина и уважавање културних и језичких различитости кроз подршку производњи медијских садржаја ради остваривања једнаких права и даљег јачања разумевања културе националних мањина као интегралног дела друштва у целини.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.5.

РОК: Континуирано, кроз организовање годишњих конкурса

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове информисања

- Јавни радио-телевизијски сервиси
- Покрајинска администрација
- Јединице локалне самоуправе

КОМЕНТАР: Nema nikakvih podataka o informisanju na bosanskom jeziku. U Izvještaju stoji da se ova aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 3.6. Пружање подршке организацијама националних мањина за припрему пројектне документације за учешће на конкурсима за суфинансирање медијских садржаја на језицима националних мањина.

РОК: Континуирано, почев од I квартала 2016. годи

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове информисања
- Покрајински секретаријат за културу и информисање
- Организације цивилног друштва
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje „na način da se na konkursu mogu prijaviti korisnici sa projektom za pripremu dokumentacije za učešće na konkursima za sufinansiranje medijskih sadržaja na jezicima nacionalnih manjina“. Međutim, također stoji i to da u 2016. godini nije bilo prijava, pa stoga nije bilo ni organizovane podrške organizacija nacionalnih manjina.

Ne pominje se da li je država na bilo kakav podsticajan način organizovala neku aktivnost u smislu organizacije nekih radionica ili sl. sadržaja.

Navode se podaci samo za Slovačko nacionalno vijeće. Nema nikakvih podataka za Bošnjačko nacionalno vijeće.

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 3.6. Пружање подршке организацијама националних мањина за припрему пројектне документације за учешће на конкурсима за суфинансирање медијских садржаја на језицима националних мањина.

РОК: Континуирано, почев од I квартала 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове информисања
- Покрајински секретаријат за културу и информисање
- Организације цивилног друштва
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: U izvještaju se kaže da se informativni sadržaji emituju „na svim manjinskim jezicima“. Dalje se, međutim, navode samo: mađarski, slovački, rumunski, ukrajinski, romski, hrvatski, makedonski i crnogorski jezik – na radiju, odnosno, mađarski, slovački, rumunski, rusinski, hrvatski, romski, makedonski, crnogorski, ukrajinski i bunjevački jezik. Bosanski jezik se uopšte ne pominje.

U izvještaju se samo deklarativno ističe da „Radio-televizija Srbije, kao Medijski javni servis, svakodnevno radi na podizanju svijesti o pravima i problemima nacionalnih manjina u Srbiji,

kao i o uzrocima i posljedicama zločina iz mržnje“, bez navođenja bilo kakvih konkretnih podataka (koliko emisija, koji programi, kolika minutaža i sl.).

Navođenje nedostatka finansijskih sredstava za realizaciju Dnevnika na manjinskim jezicima nije opravdanje za nerealizaciju te aktivnosti. Kod obrazloženja se favorizuju neki manjinski jezici. Bosanski jezik se ne navodi.

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 3.8. Обезбеђивање видљивости програма јавних телевизијских сервиса на целој територији РС у оквиру система кабловских оператера.

РОК: I квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Регулаторно тело за електронске медије
- Министарство надлежно за информисање

КОМЕНТАР: Aktivnost nije direktno vezana za ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina.

АКТИВНОСТ: 3.9. Остваривање учешћа националних мањина приликом избора чланова Савета РЕМ-а и избора одговорног уредника програма на језику националних мањина.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Радио-телевизија Србије/Радио-телевизија Војводине
- Регулаторно тело за електронске медије

КОМЕНТАР: Nije omogućeno da nacionalna vijeća predlože кандидате за избор за чланове Savjeta REM-a.

Odbor za kulturu i informisanje, Narodne skupštine Srbije nije postupio shodno odredbama člana 8., 9. i 11. Zakona o elektronskim medijima. („Sl. Glasnik RS“, Br. 83/2014 I 6/2016 – dr. zakon), kojima je između ostalog propisano da su savjeti nacionalnih manjina jedini ovlašteni predlagači za izbor Savjeta REM-a, te da Narodna skupština bira članove pomenutog Savjeta isključivo na prijedlog ovlaštenih predlagača.

Također, Stručna služba Narodne skupštine nije postupila u skladu sa pomenutim zakonom, čl. 11., niti je poduzela bilo kakve radnje kako bi nacionalna vijeća nacionalnih manjina dala svoj prijedlog za izbor članova Savjeta REM-a.

Međutim, Odbor za kulturu i informisanje Narodne Skupštine je ignorisao pomenute zakonske odredbe i utvrdio listu kandidata, među kojima nema kandidata koje su predložila nacionalni vijeća nacionalnih manjina.

Koordinacija nacionalnih savjeta nacionalnih manjina je uložila žalbu nadležnim organima a po toj žalbi dosada nije bilo postupanja.

U Izvještaju stoji da se aktivnost stoji da je stanje nepromijenjeno.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje.

АКТИВНОСТ: 3.10. Конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у области савременог стваралаштва, област културних делатности националних мањина.

РОК: Континуирано, кроз организовање годишњих конкурса
НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за културу
- Покрајински секретаријат за културу и информисање
- Јединице локалне самоуправе

КОМЕНТАР: Nema nikakvih podataka o finansiranju ijednog projekta Bošnjaka – na bosanskom jeziku.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje.

АКТИВНОСТ: 3.11. Подстицање набавке књига на језицима националних мањина из области савременог стваралаштва.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Национални савети националних мањина
- Систем јавних библиотека на територији РС са Народном библиотеком Србије као матичном установом и издавачке куће
- Министарство надлежно за културу

КОМЕНТАР: U tabeli o prijavljenim publikacijama za nabavku se navodi novi termin „bošnjački jezik“, što zadire u povredu prava na identitet Bošnjaka.

Kod pregleda broja i otkupnih tiraža publikacija na manjinskim jezicima se navodi ruski jezik iako on spada u manjinske jezike u Republici Srbiji.

U izvještajnom periodu nije vršena nabavka (otkup) nijedne publikacije na bosanskom jeziku.

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje.

IV SLOBODA VJEROISPOVIJESTI

АКТИВНОСТ: 4.1. Спровођење упоредно правне експертске анализе у погледу регулисања положаја цркава и верских заједница у циљу утврђивања специфичних критеријума на основу најбољих пракси држава чланица Европске Уније у региону (нпр. Румунија, Хрватска, Словенија, Мађарска) и примене решења која су прихваћена у региону.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.4.1.1.

РОК: IV квартал 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Управа за сарадњу са црквама и верским заједницама

КОМЕНТАР: Što se tiče izvještaja vezanog za slobodu vjeroispovijesti, aktivnosti predviđene APPG23 za ova dva kvartala su djelimično sprovedene, odnosno prva aktivnost je sprovedena, tj. izrađena je uporedna analiza najboljih пракси zemalja EU u ostvarivanju prava u ovoj oblasti, međutim kvalitet same analize nije nam poznat.

Nacionalna vijeća nisu partneri

STATUS: Aktivnost nije realizovana u 2016.

АКТИВНОСТ: 4.2. Спровођење препорука произашлих из анализе најбољих пракси држава чланица Европске уније у региону у погледу регулисања положаја цркава и

верских заједница.

РОК: Континуирано почев од IV квартала 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Управа за сарадњу са црквама и верским заједницама
- Влада
- Народна скупштина

КОМЕНТАР: Relevantna nacionalna vijeća nacionalnih manjina kao legitimni predstavnici nacionalnih manjina morala bi biti makar obavještena o pregovorima Vlade sa crkvama.

Nacionalna vijeća nisu partner:

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

PREPORUKA: Uključiti relevantna vijeća kao aktivne partnere.

V UPOTREBA JEZIKA I PISMA

АКТИВНОСТ: 5.1. Унапређење начина рада органа јединица локалне самоуправе на целој територији Републике Србије без обзира на то који је језик у службеној употреби у јединици локалне самоуправе (општинских и градских управа) у вршењу поверених послова уписа одређеног личног имена у матичне књиге на језику и писму припадника националне мањине у складу са законом.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.25

РОК: Израда - IV квартал 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе

КОМЕНТАР: Upis ličnog imena u matične knjige je jedan segment službene upotrebe manjinskih jezika i pisma i više je obrađen u I Poglavlju: Lični statusni položaj.

Nema preciznih podataka o realizaciji ove aktivnosti na govornom području bosanskog jezika – u opštinama u Sandžaka.

Nacionalna vijeća nisu partner u realizaciji ove aktivnosti.

STATUS: Aktivnost nije realizovana u potpunosti.

АКТИВНОСТ: 5.2. Обука матичара и заменика матичара у вези са применом закона и других прописа који уређују начин уписа личног имена припадника националних мањина у матичне књиге на језику и писму припадника националне мањине.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.27

РОК: IV квартал 2015. године

СТАТУС: Активност је у потпуности реализована.

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе

КОМЕНТАР: Aktivnost je realizovana u 2015. Aktivnost nije realizovana na govornom području bosanskog jezika.

Nacionalna vijeća nisu partner u ovoj aktivnosti.

U Izvještaju stoji da je aktivnost u potpunosti realizovana.

STATUS: Aktivnost nije realizovana

АКТИВНОСТ: 5.3. Појачан надзор над остваривањем права припадника националних мањина у вези са уписом личног имена на језику и писму националне мањине у матичне књиге.

РОК: Континуирана активност

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе
- Управни инспекторат

КОМЕНТАР: Nema relevantnih indikatora o obuhvatu nadzora, metodi i sl. Nacionalna vijeća nisu partner.

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 5.4. Обезбеђивање и расподела средстава органима и организацијама на територији локалних самоуправа у којима је у службеној употреби барем један језик националне мањине, ради унапређивања остваривања права на службену употребу језика и писама, и то у буџету РС за локалне самоуправе ван АП Војводине, а у буџету АП Војводине за локалне самоуправе у АП Војводини, као и у буџетима локалних самоуправа за њихову територију, кроз директну расподелу буџетских средстава и расписивање и реализацију конкурса.

РОК за конкурсе: Континуирано, почев од 2017. године

За директна буџетска средства: од 2017. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Јединице локалне самоуправе – Савети за међунационалне односе

КОМЕНТАР: Aktivnost se odnosi na AP Vojvodinu.

Nacionalna vijeća nisu partner.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje na cijeloj teritoriji gdje žive manjine tj. na govornom području bosanskog jezika.

АКТИВНОСТ: 5.5. Подстицање на флексибилну примену увођења мањинских језика у службену употребу у подручјима где традиционално живе националне мањине, у складу са чланом 11. став 1. Закона о службеној употреби језика и писама и обезбеђивање средстава за финансирање ових активности из буџета.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

Јединице локалне самоуправе и Савети за међунационалне односе

КОМЕНТАР: Aktivnost nije realizovana 2016. Nema mjerljivih indikatora da je aktivnost realizovana na govornom području bosanskog jezika – u opštinama u Sandžaku.

Nacionalna vijeća nisu partner.

U Izvještaju stoji da od nadležne institucije nije dostavljen izvještaj.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 5.7. Подизање свести припадника националних мањина у погледу остваривања права на употребу мањинских језика у контактима са локалним органима и другим надлежним органима јавне власти у срединама у којима живе националне мањине кроз:

- дужност надлежног органа да обавести странку о праву на употребу језика и писма националне мањине,

- објављивање на огласној табли информација о праву на употребу језика и писма националне мањине,

- спровођење кампање о праву на употребу језика и писма националне мањине.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Јединице локалне самоуправе
- Органи јавне власти
- Савети за међунационалне односе

КОМЕНТАР: U Izvještaju stoji da nadležna institucija nije dostavila izvještaj.

STATUS: Вошњајско национално вјеће је одржало Округли сто под називом *Vladavina prava i službena upotreba bosanskog jezika i pisma* sa predstavnicima lokalnih i javnih vlasti.

VI OBRAZOVANJE

АКТИВНОСТ: 6.1. Спровођење анализе која обухвата:

- упоредно правну анализу о моделима образовања на језицима националних мањина у ЕУ

- анализу постојећег стања у Републици Србији

- препоруке за увођење нових модела.

РОК: До III квартала 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Национални просветни савет
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Покрајински секретаријат за образовање
- Педагошки завод Војводине
- Национални савети националних мањина

STATUS: Aktivnost se realizuje.

АКТИВНОСТ: 6.2. Формирање групе у Националном просветном савету која се бави образовањем на језицима националних мањина.

РОК: I квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Национални просветни савет

КОМЕНТАР: Koordinacija nacionalnih savjeta nacionalnih manjina dostavila je 26. januara 2017. godine Nacionalnom prosvjetnom savjetu prijedlog od tri člana za formiranje Radne grupe u Nacionalnom prosvjetnim savjetu koja se bavi obrazovanjem na jezicima nacionalnih

manjina. Koordinacija je u sastav radnu grupu delegirala sljedeće predstavnike: Esad Džudžo (NS Bošnjaka), Aniko Jeras (NS Mađara) i Slobodan Golubović (NS Vlaha)

STATUS: Aktivnost se realizuje.

АКТИВНОСТ: 6.3. Развијање и примена модела образовања на језицима националних мањина, кроз измену законодавног оквира.

РОК: III – IV квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Национални просветни савет
- Завод за унапређење образовања и васпитања
- Покрајински секретаријат за образовање
- Педагошки завод Војводине

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 6.4. Праћење квалитета образовања на језицима националних мањина.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
- Покрајински секретаријат за образовање
- Педагошки завод Војводине

КОМЕНТАР: Имајући у виду, да ће ученици који похађају наставу на босанском језику први пут полагати завршни испит на босанском језику школске 2016/2017. године ова активност још увијек није реализована у сегменту који се односи на праћење квалитета образовања на босанском језику у Републици Србији.

Стандарди за босански језик за крај обавезног образовања и васпитања су усвојени и објављен је *Правилник о општим стандардима постигнућа за крај обавезног образовања за босански језик* у Службеном гласнику-Просветном гласнику број 13/2016.

STATUS: Aktivnost se realizuje.

АКТИВНОСТ: 6.6. Даље развијање програма стручног усавршавања наставника и сарадника који изводе наставу на језику националних мањина.

- веза са Стратегијом развоја образовања у Републици Србији до 2020 и пратећим акционим планом, у складу са акцијом ПД-ОН04

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Високошколске установе
- Педагошки завод Војводине

КОМЕНТАР: Нови Каталог стручног усавршавања, који је Завод за унапређивање образовања и васпитања припремио и који ће важити од септембра 2016. године наредне двије школске године садржи 122 програма значајних за наставнике и сараднике који изводе наставу на

jeziku nacionalnih manjina. Međutim, u Katalogu se ne nalaze programi stručnog usavršavanja koji su od značaja za nastavnike i saradnike koji izvode nastavu na bosanskom jeziku.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 6.7. Унапређење образовање наставника за српски као нематерњи кроз:

- анализу о потребама и тренутном стању.

- упис наставника на ВШУ у складу са идентификованим потребама.

РОК: за анализу – до краја II квартала 2016. године
за упис – у складу са динамиком уписа на ВШУ

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
- Национални просветни савет
- Високошколске установе

STATUS: Aktivnost se realizuje.

АКТИВНОСТ: 6.8. Развој стандарда за српски као нематерњи и имплементација новог наставног програма српског језика – као нематерњег језика за основну и средњу школу, водећи рачуна о иницијалном разумевању српског језика.

- веза са Стратегијом развоја образовања у Републици Србији до 2020 и пратећим акционим планом, у складу са акцијом ПУ-ОШО2

РОК: III квартал 2017. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
- Покрајински секретаријат за образовање
- Педагошки завод Војводине
- Национални просветни савет

КОМЕНТАР: У емпијској провјери стандарда учествовале су 104 основне школе и 43 средње школе, 2.634 ученика осмог разреда и 2.165 ученика на крају средњег образовања – чији су матерњи језици: албански, хрватски, мађарски, румунски, бугарски, русински и словачки. Међутим, у емпијској провјери стандарда изостављени су ученици који похађају nastavу на матерњем bosanskom језику.

STATUS: Aktivnost se realizuje.

АКТИВНОСТ: 6.9. Реализација програма у оквиру наставе и ваннаставне активности који подстичу учење српског као нематерњег језика.

РОК: IV квартал 2017. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
- Школске установе

АКТИВНОСТ: 6.10. Признавање иностраних високошколских исправа кроз оснивање Enic-Naric центра за вредновање страних студијских програма.

РОК: за оснивање – IV квартал 2015. године

за признавање диплома – континуирано, почев од оснивања Центра

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету (Enic-Naric Center)

КОМЕНТАР: До 18. јула 2016. године издато је рјешење за 417 предмета, plus još 37 од послједњег извјештаја, од којих је значајан број из земља мatica припадника националних мањина. Међутим, нема података о признавању високошколских исправа које су стећене у Босни и Херцеговини као ни података о броју ријешених захтјева.

STATUS: **Активност није реализована.**

АКТИВНОСТ: 6.11. Обезбеђивање свих уџбеника и наставних средстава предвиђених планом уџбеника, кроз:

- пуну примену новог Закона о уџбеницима,

- обезбеђивање довољног броја уџбеника на језицима/говорима националних мањина,

- успостављање система за обезбеђивање квалитетног превода.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.6.

РОК: за одобравање уџбеника – III квартал 2016. године

за обезбеђивање уџбеника за основну школу – III квартал 2016 - IV квартал

2017. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Национални просветни савет
- Национални савети националних мањина
- Завод за уџбенике

КОМЕНТАР: Rok за одобравање недостајућих уџбеника био до III квартала 2016. године, тај рок дефинисан је и Тројним споразумом између Министарства проsvјете, Завода за уџбенике и Бошњачког националног вјјећа, међутим до данашњег дана **одобрен је само један уџбеник на босанском језику**. Нједан додаток за предмете од значаја за бошњачку националну мањину није одобрен.

STATUS: **Активност није реализована.**

АКТИВНОСТ: 6.12. Јачање језичких капацитета и учење стручне терминологије за студенте припаднике националних мањина на језику националне мањине у циљу приступа тржишту рада и професионалног развоја.

РОК: Континуирано, почев од I квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Високошколске установе
- Министарство надлежно за просвету

КОМЕНТАР: На Државном универзитету у Новом Пазару се не реализује студијским програм на језику националне мањине, односно не реализује се студијски програм за Босански језик и књижевност чиме би се образовао стручан наставни кадар за извођење наставе на босанском

jeziku i čijim završetkom bi studenti stekli ne samo nastavničke već i kompetencije za druga prepoznatljiva zanimanja (prevođenje, lektorisanje, rad u medijskim kućama i sl). Studentima nije dostupno učenje stručne terminologije koja im je potrebna za dalji profesionalni razvoj. Bošnjačko nacionalno vijeće pokrenulo je inicijativu za osnivanje studijskog programa za Bosanski jezik i književnost kao i programa za grupu nacionalnih predmeta koji su od značaja za očuvanje identiteta bošnjačke nacionalne zajednice.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 6.14. Јачање капацитета стручних и инспекцијских служби

РОК: IV квартал 2017. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Јединице локалне самоуправе

STATUS: Aktivnost se realizuje.

АКТИВНОСТ: 6.15. Јачање васпитне улоге школе кроз развијање толеранције и спречавање сегрегације кроз:

- развој програма ваннаставних активности који подстичу толеранцију.

- развој програма у циљу подстицања мултикултуралности.

- веза са Стратегијом развоја образовања у Републици Србији до 2020 и пратећим акционим планом, у складу са акцијом ПУ-ОШ06

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Национални просветни савет
- Национални савет националне мањине
- Савети за међунационалне односе

STATUS: Aktivnost se realizuje.

АКТИВНОСТ: 6.16. Потписивање споразума са земљама чије националне мањине имају образовање у Србији.

РОК: II квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Министарство спољних послова

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 6.18. Успостављање сарадње у области стручног усавршавања наставника у циљу:

- обезбеђивања усавршавања просветних радника у струци и познавању мањинског језика, разменом и боравком у земљи матици, у складу са закљученим споразумима.

- закључивање споразума о признавању акредитованих стручних усавршавања из матичних држава националних мањина.

РОК: II квартал 2017. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за просвету
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Покрајински секретаријат за образовање

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

VII DEMOKRATSKA PARTICIPACIJA

АКТИВНОСТ: 7.1. Спровођење упоредно правне анализе пракси држава чланица ЕУ у региону у циљу идентификације најбољих пракси и одговарајућег модела учешћа националних мањина у изборном процесу и адекватне заступљености националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу.

РОК: за формирање Међуресорне групе – IV квартал 2015. године
за израду анализе – II квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Међуресорна група именована од стране министарства надлежнога за послове правосуђа и министарства надлежног за послове државне управе
- Координација националних савета националних мањина.

КОМЕНТАР: Представници Координације националних вијећа националних мањина нису учествовали у раду радне групе за израду анализе пракси држава чланица ЕУ у региону у циљу идентификације најбољих пракси и одговарајућег модела учешћа националних мањина у изборном процесу, иако је Координација овим акционим планом препозната као један од носилаца ове активности.

Координација није имала увид у рад поменуте радне групе те је на тај начин као један од носилаца ове активности ускраћена да утиче на одабир држава које би биле предмет анализе и утврђивању препорука у циљу идентификовања најбоље праксе и одговарајућег модела учешћа националних мањина у изборном процесу у Републици, покрајини и локалној самоуправи.

У АП није јасно дефинисано да ли постоји обавеза поменуте радне групе или надлежног државног органа да уважи ставове националних вијећа националних мањина посебно у погледу препорука које су date у оквиру предметне анализе.

Такође је неопходно да препоруке утврђене овом анализом, са којима су сагласна национална вијећа националних мањина, буду инкорпориране у одговарајуће законе и друге акте ниже правне снаге од закона. Како се то у извјештају наводи међуресорна група је образована и прије него је Влада усвојила АП. На тај начин ушло се у имплементацију документа прије него је исти усвојен од стране надлежног државног органа односно Владе Републике Србије те је настао парадокс да је овај АП у оквиру преговарачког поглавља 23 произвео правно дејство, неколико мјесeci прије него је усвојен и прије него је stupio на снагу.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

ПРЕПОРУКА 7.1 Неопходно је да Координација националних вијећа националних мањина, односно национална вијећа појединачно, у својству једног од носилаца ове активности дају претходну сагласност на садржину ове анализе и њених препорука те да имају право да исте измјене а да се после тога о истој изјасни и Савет Републике Србије за националне мањине. Након изјашњавања Координације и Савета Републике Србије за националне мањине Анализу са препорукама доставити Влади и надлежном одбору Народне скупштине Републике Србије.

АКТИВНОСТ: 7.2. *На основу анализе и упоредно правне праксе идентификовати потенцијалне моделе демократске партиципације националних мањина, укључујући и бројчано мање националне мањине у изборном процесу којима се гарантује адекватна заступљеност националних мањина у представничким телима на републичком, покрајинском и локалном нивоу, водећи рачуна о спречавању потенцијалне злоупотребе флексибилнијих одредаба о странкама националних мањина*

РОК: II квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- *Међуресорна група именована од стране министарства надлежнога за послове правосуђа и министарства надлежног за послове државне управе*
- *Координација националних савета националних мањина*

КОМЕНТАР: Ова активност је потпуно идентична са активношћу 7.1. јер се у извјештају за активност 7.1. наводи да је Радна група за израду анализе пракси држава чланица ЕУ у региону у својим препорукама које су саставни дио анализе идентификовала најбоље праксе и одговарајући модел учешћа националних мањина у изборном процесу. Дуплирањем ове активности у оквиру овог елемента АР јасна је намјера Владе да формалним квантитетом активности у оквиру овог АР потпуно избјегне прописивање и спровођење квалитативних активности и мјера које би имале за циљ суштинско побољшање положаја националних мањина у Републици Србији али и преузимање одговорности државних органа за положај и степен остваривања права националних мањина. Активност није реализована

Координација националних савета националних мањина је партнер.

STATUS: Активност није реализована

ПРЕПОРУКА 7.2 Неопходно је као и код активности 7.1. да Координација националних вијећа националних мањина, односно национална вијећа појединачно, у својству једног од носилаца ове активности дају претходну сагласност на садржину ове анализе и њених препорука те да имају право да исте измјене а да се после тога о истој изјасни и Савет Републике Србије за националне мањине. Након изјашњавања Координације и Савета Републике Србије за националне мањине Анализу са препорукама доставити Влади и надлежном одбору Народне скупштине Републике Србије.

VIII ODGOVARAJUĆA ZASTUPLJENOST

АКТИВНОСТ: 8.1. *Измене и допуне Закона о заштити права и слобода националних мањина у циљу стварања основа за прописивање афирмативних мера националних мањина, кроз увођење одредаба у посебним законима којима се уређује радно-правни статус запослених у јавном сектору, које ће омогућити давање предности националним мањинама при запошљавању/отпуштању при истим условима, а до постизања одговарајуће структуре запослених у јавном сектору на свим нивоима територијалне организације.*

РОК: II квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- *Министарство надлежно за послове државне управе*
- *Представници националних мањина*
- *Народна скупштина*

KOMENTAR: Norma koja je predviđena izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina u pogledu propisivanja mjera u cilju davanja prednosti pripadnicima nacionalnih manjina pri zapošljavanju u javnom sektoru i javnim preduzećima, po svom karakteru i obliku formulisanja zapovijesti nije naređujuća pravna norma, te ukoliko se ne bude implementirala neće biti nikakvih sankcija zbog prema onim koji je ne poštuju.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

PREPORUKA 8.1 Izmjenama i dopunama ovog zakona potrebno je bilo propisati da nacionalne manjine imaju pravo na zastupljenost i zapošljavanje u državnim organima, organima autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i u organizacijama, javnim službama, preduzećima i ustanovama čiji su osnivači Republika, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, srazmjerno svojoj zastupljenosti u ukupnom procentu stanovništva prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva na teritoriji lokalne samouprave u kojoj se pobrojani organi, organizacije, službe, preduzeća i ustanove nalaze i za koju su osnovani i nadležni.

Takođe je trebalo propisati da će se prilikom zapošljavanja u državnim organima, organima autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i u organizacijama, javnim službama, preduzećima i ustanovama čiji su osnivači Republika, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, voditi računa o poznavanju jezika nacionalne manjine.

АКТИВНОСТ: 8.4. Усвајање и примена Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, којим се:

-начело једнаке доступности радних места и прописује да се код запошљавања мора водити рачуна о томе да, поред осталих критеријума, национални састав одражава, у највећој могућој мери, структуру становништва;

-предвиђа вођење кадровске евиденције код послодавца, у оквиру које се наводе и подаци о образовању на језицима националних мањина.

РОК: IV квартал 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе
- Народна скупштина

KOMENTAR: Ova aktivnost nije na pravi način tretirala pitanje djelotvornog učešća nacionalnih manjina u radu organa, službi i organizacija sa javnim ovlašćenjima.

Zakon nije dao odgovor kako će se postojeće stanje u pogledu nacionalne strukture zaposlenih uskladiti sa nacionalnom strukturom stanovništva prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva iz 2011. godine.

Nacionalna vijeća nisu partner.

STATUS: Aktivnost nije u potpunosti realizovana.

PREPORUKA 8.4 Treba predvidjeti i usvajanje propisa i poduzimanje mjera kojima bi se utvrdila obaveza organa, službi, organizacija, preduzeća i ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, a koji su osnovani, nadležni i uspostavljeni za teritorije u kojima tradicionalno žive nacionalne manjine, da u određenom roku usaglase nacionalnu strukturu zaposlenih sa nacionalnom strukturom stanovništva lokalne samouprave za koju su osnovani, nadležni i u kojoj vrše svoje funkcije i nadležnosti.

АКТИВНОСТ: 8.6. Анализа стања у јавним тужилаштвима и судовима у подручјима у којима живе припадници националних мањина у погледу:

- заступљености припадника националних мањина као носилаца судијске и јавнотужилачке функције;

- заступљености припадника националних мањина као судског и тужилачког особља (судски и тужилачки помоћници и намештенници);

- познавања језика националних мањина.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.16, рок у АП ПГ 23 I-II квартал 2016. године

РОК: IV квартал 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Државно веће тужилаца
- Високи савет судства

КОМЕНТАР: Сама формулација ове активности је показатељ да побољшање положаја националних мањина није у фокусу интереса и пајње Владе Републике Србије и других надлежних државних органа.

Законом о судијама и Законом о јавном тужилаштву јасно је утврђена обавеза да се приликом предлагања и избора носилаца судијске и јавнотужилачке функције води рачуна о националном саставу становништва и одговарајућој заступљености припадника националних мањина. Од дана ступања на снагу ових закона још од 2009. године у више наврата спровођен је поступак избора судија и тужилаца у судовима и јавним тужилаштвима основаних и надлежних за подручја у којима националне мањине живе. Ни у једном поступку избора судија и тужилаца, до данас, Високи савет судства и Државно вјеће тужилаца као органи који предлажу и бирају носиоце судијских и јавнотужилачких функција нису обезбједили одговарајућу заступљеност припадника националних мањина у судовима и јавним тужилаштвима, иако је иста обавезна на основу Устава Републике Србије, Закона о судијама, Закона о јавним тужилаштвима, Закона о заштити права и слобода националних мањина и Оквирне конвенције за заштиту националних мањина.

Устав, закон и потврђена међународна документа и ускраћују националним мањинама право на адекватну заступљеност у оквиру судске власти.

Анализом коју су израдили VSS и DVT нису date препоруке на који начин и у ком року треба спровести мјере које као резултат треба да дају заступљеност националних мањина у вршењу судијске и јавнотужилачке функције.

Извјештај се не бави садржином анализе односно извјештаја већ се само формално додије исте у погледу информације да је иста израђена и прослијеђена надлежним органима.

Анализа или извјештај у облику нацрта а прије слања надлежним органима није достављен националним вјећима односно Координацији на мишљење због инклузивности и транспарентности његовог усвајања.

На презентацији анализе изнијети су нетачни подаци о заступљености бошњачке националне мањине у судовима и јавним тужилаштвима.

Национална вјећа нису партнери.

У Извјештају стоји да је активност djelimično реализована

STATUS: Активност није реализована након доношења АП у 2016

ПРЕПОРУКА 8.6 Као носилац ове активности требала је бити и Координација националних вјећа националних мањина, што је било од приоритетне важности за израду квалитетне анализе са адекватним препорукама.

АКТИВНОСТ: 8.7. *Израда и усвајање Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за предлагање и избор кандидата за носиоца јавно тужилачке функције укључујући одредбе о примени чл. 82 Закона о јавном тужилаштву, који наводи да се при предлагању и избору јавних тужилаца и заменика јавног тужиоца води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености припадника националних мањина и познавању стручне правне терминологије на језицима националних мањина који је у службеној употреби у суду.*
- веза са АП ПГ 23

РОК: IV квартал 2015 – I квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Државно веће тужилаца

КОМЕНТАР: Сама ова активност дефинисана на овај начин неће поправити нити унаприједити заступљеност националних мањина у тужилаштву.

Надлежни органи који учествују у поступку предлањања и избора тужилаца морају обезбједити одговарајућу заступљеност националних мањина у тужилаштву у коме се спроводи поступак избора, у складу са националном структуром становништва према послједњем попису становништва подручја за које су тужилаштва у којима се спроводи поступак избора основани и надлежни.

Национална вјећа националних мањина нису партнер.

STATUS: Активност није реализована.

ПРЕПОРУКЕ 8.7 Овим АП потребно је обезбједити да у поступку избора носилаца јавнотужилачке функције, органи у складу са законом овлашћени да предлажу и бирају носиоце јавнотужилачке функције не могу спровести и окончати поступак избора истих без прибављене сагласности Савета Републике Србије за националне мањине да је предметним приједлогом за избор обезбједена одговарајућа заступљеност националних мањина.

Овим АП потребно је обезбједити да при избору и предлањању за избор носилаца јавнотужилачке функције предложени кандидати припадници националних мањина морају посједовати одговарајуће исправе којима ће доказати познавање језика и писма националне мањине и стручне правне терминологије на језику и писму националне мањине који је у службеној употреби у суду.

Потребно је обезбједити да уколико национална структура носилаца јавнотужилачке функције у тренутку реализације овог АП у јавним тужилаштвима основаним и надлежним за подручја у којима живе припадници националних мањина није усаглашена са националном структуром становништва тог подручја, надлежни државни органи предузет ће потребне радње и мјере у циљу постизања сразмјерно заступљености националних мањина према послједњем попису становништва.

Координација савета националних мањина морала би бити партнер у овој активности.

АКТИВНОСТ: 8.8. *Израда и усвајање Правилника о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова укључујући одредбе о примени чл. 46. Закона о судијама, који наводи да се при предлагању и избору судија води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености припадника националних мањина и познавању стручне правне терминологије на језицима националних мањина који је у службеној употреби у суду.*

- веза са АП ПГ 23

РОК: IV квартал 2015 – I квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

КОМЕНТАР: Sama ova aktivnosti definisana na ovaj način neće popraviti niti unaprijediti zastupljenost nacionalnih manjina u tužilaštvu.

Ovim AP potrebno je obezbijediti da pri izboru i predlaganju za izbor nosilaca sudijske funkcije predloženi kandidati pripadnici nacionalnih manjina moraju posjedovati odgovarajuće isprave kojima će dokazati poznavanje jezika i pisma nacionalne manjine i stručne pravne terminologije na jeziku i pismu nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi u sudu.

Nacionalna vijeća nisu partneri

STATUS: Aktivnost nije realizovana uspješno.

PREPORUKE 8.8: Nadležni organi koji učestvuju u postupku predlaganja i izbora sudija moraju obezbijediti odgovarajuću zastupljenost nacionalnih manjina u tužilaštvu u kome se sprovodi postupak izbora, u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva prema posljednjem popisu stanovništva područja za koje su sudovi u kojima se sprovodi postupak izbora osnovani i nadležni.

AP potrebno je obezbijediti da u postupku izbora nosilaca sudijske funkcije, organi u skladu sa zakonom ovlašćeni da predlažu i biraju nosioce sudijske funkcije ne mogu sprovesti i okončati postupak izbora istih bez pribavljene saglasnosti Savjeta Republike Srbije za nacionalne manjine da je predmetnim prijedlogom za izbor obezbijedena odgovarajuća zastupljenost nacionalnih manjina.

Ovim AP potrebno je obezbijediti da ukoliko nacionalna struktura nosilaca sudijske funkcije u trenutku realizacije ovog AP u javnim tužilaštvima osnovanim i nadležnim za područja u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina nije usaglašena sa nacionalnom strukturom stanovništva tog područja, nadležni državni organi preduzet će potrebne radnje i mjere u cilju postizanja srazmjerne zastupljenosti nacionalnih manjina prema posljednjem popisu stanovništva.

АКТИВНОСТ: 8.10. Одржавање заједничке радионице о приступу националних мањина правној помоћи за Државно веће тужилаца, Високи савет судства, организације цивилног друштва и представнике националних мањина -веза са АП ПГ 23

РОК: II квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Државно веће тужилаца
- Високи савет судства
- Организације цивилног друштва
- Представници националних мањина
- Јединице локалне самоуправе
- Правни факултети – правне клинике

КОМЕНТАР: Sama ova aktivnost kako je ne može popraviti niti unaprijediti zastupljenost nacionalnih manjina u tužilaštvu. Nadležni organi koji učestvuju u postupku predlaganja i izbora tužilaca moraju obezbijediti odgovarajuću zastupljenost nacionalnih manjina u tužilaštvu u kome se sprovodi postupak izbora, u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva prema posljednjem popisu stanovništva područja za koje su tužilaštva u kojima se sprovodi postupak izbora osnovani i nadležni.

STATUS: Aktivnost nije uspješno realizovana.

АКТИВНОСТ: 8.12. *Спровођење обуке судија о међународним документима и стандардима у области заштите од дискриминације националних мањина и пракси ЕСЉП.*

- веза са АП ПГ 23

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- *Правосудна академија*

КОМЕНТАР: Активност није реализована у судовима у којима је босански језик у службеној употреби.

STATUS: Активност није успјешно реализована

АКТИВНОСТ 8.13. *Спровођење промотивних кампања међу националним мањинама ради jaчања повјерења у полицију и подстицања за пријављивање припадника националних мањина на конкурс за основни полицијски обуку.*

РОК: Континуирано, према динамици објављивања конкурса

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- *Министарство унутрашњих послова*

КОМЕНТАР: Не постоје подаци да се ова активност реализовала у полицијским управима које су надлежне за територију на којој националне мањине живе.

STATUS: Активност није реализована.

РЕПОРУКА 8.13 У погледу ове активности а у циљу враћања повјерења у полицију неопходно је предузети мјере којима ће надлежни државни органи санкционирати све припаднике полиције и других државних органа који су учествовали у вршењу злочина и кршењу људских права над припадницима националних мањина.

АКТИВНОСТ: 8.14. *Промовисање професије полицајца, МУП-а и Центра за основну полицијску обуку; информисање о обуци, активностима Центра, условима за пријем и објављеним конкурсима путем интернет странице и друштвених мрежа.*

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- *Министарство унутрашњих послова*

КОМЕНТАР: Да би се ова активност успјешно реализовала неопходно је да се врати повјерење припадника националних мањина у полицију као је то наведено у коментару на активност 8.13. Активност се није реализовала у подручјима у којима је у службеној употреби босански, хрватски и румунски језик.

Национална вјећа нису партнери.

STATUS: Активност се не реализује успјешно.

РЕПОРУКА 8.14 Када је у питању ова активност односно њена реализација неопходно је да Влада и МУП донесу одговарајуће акте којима ће се обезбједити услови за расписивање конкурса за пријем припадника националних мањина у полицију у оном броју који је адекватан њиховом уčešћу у укупном броју становника на територијама у којима је језик националне мањине у службеној употреби.

Na taj način će se obezbjediti ostvarivanje prava nacionalnih manjina zajemčenog Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim dokumentima odnosno pravo na adekvatnu zastupljenost u policiji i drugim državnim organima.

АКТИВНОСТ: 8.15. Организовање промотивних трибина за основну полицијску обуку у срединама у којима су у већем броју заступљени припадници националних мањина.

РОК: Континуирано, два месеца пре расписивања конкурса за одређену ПУ

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство унутрашњих послова

КОМЕНТАР: Nacionalna vijeća nisu partneri.
BNV nema informacije o realizaciji ove aktivnosti.

STATUS: Aktivnost nije realizovana uspješno.

АКТИВНОСТ: 8.16. Промотивне радионице за основну полицијску обуку у циљу боље припреме потенцијалних кандидата за пријемни испит (психо-тест, тест опште информисаности и српски језик).

РОК: Континуирано, пола године пре расписивања конкурса за одређену ПУ

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство унутрашњих послова.

КОМЕНТАР: Nacionalna vijeća nisu partneri. BNV nema informacije o realizaciji ove aktivnosti.

STATUS: Aktivnost nije realizovana

АКТИВНОСТ: 8.17. Наставак активности које су спровођене у оквиру пројекта Подрика већем укључивању националних мањина у полицијску службу Републике Србије.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство унутрашњих послова

КОМЕНТАР: Nacionalna vijeća nisu partneri

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 8.19. Часови/курсеви језика националних мањина као језика средине са акцентом на службеној комуникацији из средина у којима су у већем броју заступљене националне мањине.

РОК: Континуирано, у складу са идентификованим потребама

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство унутрашњих послова

КОМЕНТАР: Nacionalna vijeća nisu partneri.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

IX NACIONALNA VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

АКТИВНОСТ: 9.1. Анализа нормативног оквира којим се уређују права националних мањина у Републици Србији са посебним освртом на финансијске аспекте ових прописа на сва три нивоа власти (републички, покрајински и локални).

РОК: IV квартал 2015 – I квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе

КОМЕНТАР: Ова активност је реализована у временском периоду када АР није усвојен од стране Владе.

Национална вијећа нису партнер.

У извјештају стоји да је активност у потпуности реализована тако да испада да је анализа сама по себи сврха а не налази анализе, закључци или препоруке за побољшање статуса националних вијећа националних мањина и отклањања бројних препрека у њиховом функционирању.

STATUS: Активност није реализована успјешно.

ПРЕПОРУКА: Урадити успоредну, и квалитативну анализу нормативног оквира укључујући и билатералне споразуме, са посебним освртом на финансијске аспекте на сва три нивоа власти (републички, покрајински и локални).

АКТИВНОСТ: 9.2. Одржавање округлог стола са представницима свих националних савета националних мањина, заинтересованом стручном јавношћу, као и невладиним организацијама, на коме ће се размотрити:

- спорна питања у примени Закона о националним саветима националних мањина

- дате препоруке

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.29.

РОК: IV квартал 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе

КОМЕНТАР: За ову активност такође је карактеристично да је у извјештају наведено да је реализована прије него је сам АР усвојен од Владе.

Национална вијећа нису партнер.

STATUS: Активност није реализована у предвиђеном року.

АКТИВНОСТ: 9.3. Оснивање мултиресорне радне групе у циљу израде новог Закона о националним саветима националних мањина, у складу са резултатима анализе, и уз активно учешће националних савета националних мањина.

- веза са АП ПГ 23 мера 3.8.1.30.

РОК: IV квартал 2015. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе
- Национални савети националних мањина

KOMENTAR: Nacionalna vijeća su partner.
U Izvještaju stoji da je aktivnost u potpunosti realizovana.
STATUS: Aktivnost nije realizovana

AKTIVNOST: 9.6. Доношење Уредбе којим ће уредити поступак расподеле финансијских средстава из буџетског фонда (члан 119. Закона о националним саветима националних мањина).

РОК: I квартал 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове државне управе

KOMENTAR BNV Ova aktivnost nije propisana niti sprovedena na način kako to odgovara potrebama nacionalnih manjina radi unapređenja njihovog položaja, očuvanja tradicije, identiteta i posebnosti.

- Nacionalna vijeća nisu partner

U Izvještaju stoji da je aktivnost u potpunosti realizovana.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

PREPORUKA 9.6:

- Neophodno je uspostaviti budžetski fond kao posebno pravno lice te u tu svrhu donijeti odgovarajuće propise najkasnije do II kvartala 2017. godine.

AKTIVNOST: 9.7. Обезбеђивање потребних финансијских средства за Буџетски фонд за националне мањине (члан 119. Закона о националним саветима националних мањина) за програмске активности, пројекте националних мањина и организација цивилног друштва који се баве питањима националних мањина.

Расподела средстава из Буџетског фонда за националне мањине у складу са подзаконским актом из мере 9.6.

РОК: Почев од I квартала 2016. године

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Влада РС
- Министарство надлежно за послове државне управе

KOMENTAR BNV: 1-2: Finansijska sredstva predviđena budžetskim fondom za nacionalne manjine u iznosu od 1.800.000,00 dinara nisu u srazmjeri sa zakonom propisanim obavezama Fonda u pogledu finansiranja projekata od značaja za nacionalne manjine.

Za djelimično ispunjenje svojih zakonom propisanih obaveza potrebno je mnogostruko više sredstava i ne manje od 0,05 % poreskih prihoda budžeta Republike Srbije.

STATUS: U Izvještaju stoji da je aktivnost djelimično realizovana.

PREPORUKA: Budžetski fond za nacionalne manjine mora biti posebno pravno lice sa raspolagajućim sredstvima u iznosu od 0,05 % poreskih prihoda budžeta Republike Srbije koja će se koristiti za finansiranja i sufinansiranja projekata nacionalnih manjina u oblastima obrazovanja, kulture, informisanja, službene upotrebe jezika i pisma, kao i u drugim oblastima od značaja za unapređenje položaja nacionalnih manjina, očuvanja tradicije, identiteta i posebnosti nacionalnih manjina, a sve u cilju njihovog opšteg razvoja.

Nacionalna vijeća nacionalnih manjina moraju imati pravo na dobijanje sredstava iz navedenog fonda.

АКТИВНОСТ: 9.8. Пружање подршке националним саветима националних мањина у реализацији њихових надлежности, кроз:

- обуке за НСНМ о механизмима за заштиту од дискриминације, о антидискриминационом законодавству и о препознавању врста дискриминације и основа за дискриминацију,

- јачање управљачких капацитета и способности за финансијско извештавање НСНМ.

- веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.35.

РОК: за активности које се финансирају из буџета – континуирано
ИРА 2013 (Твининг пројекат: 2015-2017).

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Канцеларија за људска и мањинска права
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: Nema dovoljno kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja o planu obuke o broju učesnika, kvalifikacijama predavača dužini trajanja programa obuke.

- Aktivnost je realizovana u pogledu jačanja sposobnosti za finansijsko izvještavanje i planiranje. U okviru ove aktivnosti nisu poduzete odgovarajuće mjere kojima bi se pružila podrška u ostvarivanju prava i nadležnosti nacionalnih vijeća nacionalnih manjina.

- Nacionalna vijeća su partner, međutim nemaju potreban uvid u planove i ne učestvuju u kreiranju programa obuke.

STATUS: U izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

АКТИВНОСТ: 9.9. Обновити рад Савета за националне мањине, у чији рад ће бити укључени представници свих националних мањина, а у циљу ефикасног остваривања права националних мањина.

- веза са АП ПГ 23 мера 3.8.1.36.

РОК: за обнову рада – II квартал 2015. године
за редовне састанке – континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Влада

КОМЕНТАР BNV-12 : Savjet Republike Srbije za nacionalne manjine je odlukom Vlade promijenio svoju strukturu, te njima više ne predsjedava predsjednik Vlade čime je još jednom potvrđena namjera Vlade da pitanje položaja i ostvarivanja prava nacionalnih manjina neće biti u fokusu njenog interesovanja ni bude prioritarno pitanje u njenom radu.

Nacionalna vijeća nisu partner .

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

PREPORUKA 9.9: - Neophodno je da se Uredba Vlade o osnivanju Savjeta Republike Srbije za nacionalne manjine iz 2009. godine uvede u Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina.

АКТИВНОСТ: 9.10. Омогућити пуну имплементацију Закона о локалној самоуправи у вези са оснивањем савета за међунационалне односе у свим национално мешовитим општинама у складу са Законом.

Спровести надзор над спровођењем Закона о локалној самоуправи у овом погледу, кроз извештавање о успостављању савета за мулти-етничких односа.

веза са активности 4.6.2, посебне мере које се односе на угрожене групе националних мањина, Акционог плана за спровођење Стратегије за превенцију и заштиту од дискриминације за 2014-2018.

веза са АП ПГ 23 активност 3.8.1.23.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

Министарство надлежно за послове локалне самоуправе

Јединице локалне самоуправе

КОМЕНТАР BNV: Nacionalna vijeća nisu partneri.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

X EKONOMSKI POLOŽAJ PRIPADNIKA MANJINSKIH ZAJEDNICA

АКТИВНОСТ: 10.1. Јачање економског положаја ромске националне мањине кроз пуну примену Акционог плана за спровођење нове Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016 – 2025 године.

РОК: Континуирано, почев од усвајања Акционог плана

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Субјекти надлежни по Акционом плану
- Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома
- Политички ниво координације – потпредседник Владе и министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

КОМЕНТАР: Veza sa Strategijom za socijalno uključivanje Roma i Romkinja za jačanje ekonomskog položaja Roma i Romkinja donošenjem posobnog Akcionog plana za period 2016-2025. godine je урађена prije i potpuno je nelogično da ni do danas nije donijete Akcioni plana za ovu Strategiju te da Nacionalno vijeće Roma nije partner u ovoj aktivnosti.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

АКТИВНОСТ: 10.2. Економски опоравак и развој неразвијених региона који су традиционално настањени националним мањинама (источна Србија, општине Прешево, Бујановац и Медвеђа), кроз:

- опоравак предузећа која су била носилац развоја ових региона,

- подршка малим и средњим предузећима, предузетницима и задругама,

- привлачење инвестиција.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство надлежно за послове привреде
- Координационо тело за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа

КОМЕНТАР: Sve nabrojane aktivnosti odnose se na ranije planove i programe, uključujući konferencije i pomenute uredbe čiji krajnji cilj nije usmjeren na unapređenje ekonomskog položaja manjinskih zajednica, uključujući i projekte koje implementira Koordinaciono tijelo

za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa u Preševskoj dolini gdje tradicionalno žive Albanci.

Osim toga, nema kvalitativnih indikatora o provedenim aktivnostima.

U Izvještaju se navodi se 10 programa koji su namijenjeni ekonomskom jačanju južne i istočne Srbije gdje se nalaze i opštine u kojima tradicionalno žive nacionalne manjine, međutim to se odnosi samo na 3 programa su namijenjena opštinama u kojima žive manjine, u konkretnom slučaju gdje tradicionalno žive Albanci i to:

1. Donatorski evropski razvojni program PROGRES 2016 – oblast razvoja poduzetništva i konkurentnosti koji je proveden u opštinama Preševo Bujanovac i Medveđa kojim je 17 preduzetnika mikro preduzeća dobilo opremu unaprijedi poslovanje i zaposli više radnika i
2. Donatorski evropski program PROGRES u partnerstvu sa NALED-om i Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture nabavka IT opreme opštinama Preševske Doline za poboljšanje uslova za primjenu Zakona o izgradnji unosenjem planskih dokumenta u centralni Registar.
3. Program službe Koordinacionog centra za ekonomski oporavak opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa koji nema kvalitativnih indikatora za 2016, navodi se samo ukupna suma.

Program sufinansiranja poslovne infrastrukture 2016., odnosi se na više opština a samo je jedna opština sa manjinskim stanovništvom – opština Dinitrograd gdje tradicionalno žive Bugari: Ovaj Program je Uredbom Vlade dodijelio sredstva za ukupno 32 projekta od čega svega 7 dodijeljeno je opštinama južne i istočne Srbije i to: Bela Palanka, Vranje, Vlasotince, Kuršumlija, Niš, Smederevo gdje živi apsolutno većinsko srpsko stanovništvo.

Svi ostali programi koji se navode u Izvještaju su su namijenjeni razvoju šire ili užje oblasti od teritorija u kojim tradicionalno žive manjine i to:

1. Program za podršku razvoja poslovnih zona u području južne i istočne Srbije - realizovani su projekti samo u jednoj opštini gdje žive albanska nacionalna manjina u Preševu a realizovan je u Aleksincu, Babušnici, Beloj Palanci, Vranju, Vladičinom Hanu, Vlasotincu, Knjaževcu Nišu, Preševu, Smederevu i Surdulici. Program podrške realizaciji mera regionalnog i lokalnog značaja 2015. podržalo je 6 jedinica lokalne samouprave u južnoj i istočnoj Srbiji Vlasotince, Vranje, Golubac, Kladovo, Niš, Smederevo.
2. Program „Godina preduzetništva“ ne navodi podatke o opštinama među kojima nema zaključenih ugovora sa teritorija opština gdje živi albanska manjina. Kako se navodi u Izvještaju radi se o programu podsticanja razvoja poduzetništva koje dodjeljuje Ministarstvo privrede i Fond za razvoj Republike Srbije (kombinacija kredita i bespovratnih sredstava u čijem izvještju o realizaciji stoji da je do sada zaključeno 100 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u ukupnoj vrijednosti od 70.570.268,44 dinara, među kojima nema ugovora koji su zaključeni sa privrednim subjektima sa sjedištem na teritoriji opština Bujanovac, Preševo i Medveđa.
3. Program „Standardni set usluga za mikro, mala preduzeća i preduzetnike“ 2016. obezbjeđuje nefinansijsku podršku obuhvata organizaciju promotivnih aktivnosti, obuke, savjetodavne usluge i mentoring. Ni jedan sat nije posvećen opštinama sa manjinskim stanovništvom.

4. Akcionim planom je ignorisano unapređenje ekonomskog položaja Bošnjaka (u opštinama u Sandžaku gdje tradicionalno žive Bošnjaci koje spadaju u najnerazvijenije opštine u Srbiji sa stopom nezapošljenosti koja dostiže 60% opštine sa vrlo nerazvijenom infrastrukturom).

Nacionalna vijeća nisu partner.

STATUS: Aktivnost nije realizovana

PREPORUKA: Izraditi socio-ekonomsku analizu područja gdje tradicionalno žive nacionalne manjine, uključujući i Sandžak

Definisati mjerljive indikatore za praćenje ekonomskog razvoja, prema UNDP-Indeksu ljudskog razvoja, uključujući i Sandžak

Izraditi strategiju održivoga razvoja područja gdje tradicionalno žive nacionalne manjine, uključujući i Sandžak.

Izraditi posebne mjere i programe za ekonomsko osnaživanje i pomoć nerazvijenim opštinama gdje tradicionalno žive nacionalne manjine uključujući i opštine Sandžaka gdje tradicionalno žive Bošnjaci.

АКТИВНОСТ: 10.3. Привлачење инвестиција у општинама које су сврстане у III и IV групу по развијености у складу са Законом о регионалном развоју.

РОК: Континуирано

СТАТУС: *Активност се успешно реализује.*

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Развојна агенција Србије
- Привредна комора Србије
- Јединице локалне самоуправе
- АПВ
- Регионалне привредне коморе

КОМЕНТАР:

Navedene aktivnosti nisu direktno vezane za streteški cilj i ne doprinose unaprjeđenju ekonomskog položaja pripadnika nacionalnih manjina. Nastavlja se sa ignorisanjem nerazvijenih opština u kojima tradicionalno žive manjine i opravdava se status quo. U prilog tome govori i činjenica da se u Izveštaju na dva mjesta navodi ista konstatacija da se uzima u obzir razvijenost opština, a ne etnička pripadnost, prvo, kada govori o podjeli jedinica lokalne самоуправе по stepenu razvijenosti, i drugo, kada se govori o privlačenju investicija koja glasi:

„Битно је напоменути следеће чињенице: - подела јединица локалне самоуправе према stepenu развијености (на основу Уредбе о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину) у корелацији је са економском развијеношћу одређеног подручја, а не са етничком припадношћу.“

Tekst Izvještaja je opterećen je aktivnostima koje su realizovane u okviru drugih programa, a koji koji nisu u skladu sa pomenutom Uredbom pa se ne bi trebali koristiti kao aktivnosti za ostvarivanje postavljenog cilja AP za ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

Tome u prilog govori i formulacija koja se navodi u Izvještju kada se govori davanju povoljnosti investitorima da ulažu u nerazvijena područja i zapošljavanja koje admistrira Agencija, koja glasi:

„ врши се на основу доступне радне снаге и у складу са тржишним условима, а не према етничкој припадности. У вези са наведеним, Агенција не поседује механизме помоћу којих би могла да код инвеститора инсистира на запошљавању припадника одређених етничких група. У те сврхе она предузима све активности, у оквиру своје надлежности, како би потенцијалне инвеститоре привукла у најнеразвијеније јединице локалне самоуправе, у којима се налазе припадници националних мањина који су у посебно тешком друштвено-економском положају“.

Pored toga, kada se govori o već postojećim programima i projektima koje realizuje Služba Koordinacionog centra u opštinama Preševo, Bujanovac i Medveđa nema kvalitativnih indikatora da bi se moglo pratiti ostvarivanje cilja tj. unapređenje ekonomskog u konkretnom slučaju položaja albanske nacionalne manjine.

Također, aktivnost Razvojne agencije Srbije na organizaciji investicione konferencije nije usmjerena na prezentaciju potencijala opština gdje tradicionalno žive Bošnjaci, iako su predstavljene dvije opštine Sandžaka, izostavljene su opštine Nova Varoš, Tutin, Sjenica i Novi Pazar koje obiluju istim potencijalima za pomenutu granu industrije.

Nacionalna vijeća nisu partner.

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno provodi.

STATUS: Aktivnost se ne provodi.

PREPORUKA: Izraditi socio-ekonomsku analizu područja gdje tradicionalno žive nacionalne manjine, uključujući i Sandžak.

Definisati mjerljive indikatore za praćenje ekonomskog razvoja, prema UNDP-Indeksu ljudskog razvoja, uključujući i Sandžak.

Izraditi strategiju održivoga razvoja područja gdje tradicionalno žive nacionalne manjine, uključujući i Sandžak.

АКТИВНОСТ: 10.4. Унапређење запошљивости и подстицање запошљавања незапослених припадника националних мањина, преваходно из категорије теже запошљивих, спровођењем мера активне политике запошљавања.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Национална служба за запошљавање
- Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
- Покрајински секретаријат за привреду, запошљавање и равноправност полова

- Јединице локалне самоуправе
- Социјални партнери
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: U izvještaju nema preciznih podataka o svim manjinama. Nema komparativnih pokazatelja o napretku u odnosu na prethodni period implementacije AP, a o mjerama aktivne politike zapošljavanja Bošnjaka nema ni jedne riječi.

Nacionalna vijeća su partneri.

PREPORUKE: Uvrstiti podatke o zapošljavanju Bošnjaka u Sandžaku gdje stopa nezaposlenosti prelazi 60%.

STATUS: Aktivnost se ne relizuje uspješno.

АКТИВНОСТ: 10.5. Поспешивање инвестиција из матичних земаља националних мањина који желе да уложе у средине у којима живе припадници националне мањине, са циљем да се повећа проценат запослености националне мањине.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Привредна комора Србије
- Јединице локалне самоуправе
- АПВ
- Регионалне привредне коморе
- Национални савети националних мањина

КОМЕНТАР: U Izvještaju nema ni jedne aktivnosti u vezi pospješivanja investicija u sredinama gdje žive pripadnici nacionalnih manjina.

Nacionalni savjeti nisu bili uključeni ove aktivnosti.

STATUS: Aktivnost se ne realizuje uspješno.

XI MEĐUNARODNA SARADNJA

АКТИВНОСТ: 11.1. Наставак међународне сарадње посебно у региону, односно на подручју бивше СФРЈ и југоисточне Европе, кроз:

- закључивање и спровођење билатералних и мултилатералних докумената у односу на питања од значаја за регион или односе између држава, као што је заштита и остваривање права мањинских заједница;

- обнову рада постојећих билатералних комисија за националне мањине.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- Министарство спољних послова
- Ресорна министарства

КОМЕНТАР: Ne postoji ni jedan sporazum koji pominje saradnju Bošnjaka iz Srbije sa Bošnjacima iz bivših Republika SFRJ iako su sa tim državama potpisani bilateralni ili

međudržavni sporazumi.

Nema preciznih podataka o nastavku saradnje, realizaciji sporazuma, stepenu unapređenja prava nacionalnih manjina.

Nacionalna vijeća nisu partneri.

STATUS: Aktivnost nije realizovana

PREPORUKA: Izvršiti reviziju i dopune postojećih bilateralnih i multilateralnih sporazuma o prekograničnoj saradnji u konsultacijama sa nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, uključujući Bošnjačko nacionalno vijeće

АКТИВНОСТ: 11.3. Организовање радионица/конференција посвећених питањима од значаја за односе између држава у региону, као што је суочавање са прошлошћу, и питање заједничких проблема са којима се суочавају припадници ромске, египћанске и ашкалијске заједнице у читавом региону.

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- *Организације цивилног друштва*
- *Ресорна министарства*

КОМЕНТАР: Nacionalna vijeća nisu partneri. Nacionalna vijeća nisu pozvana da daju svoje komentare na Treći periodični izvještaj o primjeni Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

STATUS: Aktivnost nije realizovana

PREPORUKA: Nacionalna vijeća treba uključiti da daju svoje komentare na međunarodne izvještaje.

АКТИВНОСТ: 11.6. Повећати свест о могућностима и о важности прекограничне сарадње јединица локалне самоуправе.

РОК: Континуирано

НОСИОЦИ И ПАРТНЕРИ:

- *Министарство надлежно за послове државне управе и локалне самоуправе*
- *Канцеларија за европске интеграције*

КОМЕНТАР: U Izvještaju nema ni jednog projekta koji se odnosi na opštine u kojima tradiconalno žive Bošnjaci. Ni u jednom od pomenutih programa nisu uključene prekogranične opštine gdje tradicionalno žive Bošnjaci u Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini.

Nacionalna vijeća nacionalnih manjina nisu partneri.

U Izvještaju stoji da se aktivnost uspješno realizuje.

STATUS: Aktivnost nije realizovana.

PREPORUKE: Izvršiti reviziju i dopune postojeći programa i bilateralni sporazuma u saradnji sa nacionalnim savjetima nacionalnih manjina uključujući i Bošnjačko nacionalno vijeće

U sporazume uključiti opštine Sandžaka gdje tradicionalno žive Bošnjaci.